

Bölüm 11

ATLARDA MEYDANA GELEN SOLUNUM VE SİNDİRİM YOLLARI OBSTÜRİKSİYONLARINDA İLK YARDIM UYGULAMALARI

Büşra KIRLANGIÇ¹

GİRİŞ

Atlar, doğal olarak büyük ve güçlü hayvanlar olmalarına rağmen, aynı zamanda karmaşık bir fizyolojik yapıya sahiptir. Solunum ve sindirim sistemleri, atların yaşamını sürdürebilmeleri için kritik öneme sahiptir. Bu sistemlerdeki tıkanıklıklar, hayati tehlike oluşturabilir ve hızlı bir şekilde müdahale edilmesi gerekmektedir. At sahipleri, eğitmenler ve veteriner hekimler için bu tür acil durumlara yönelik bilgi edinmek, hızlı ve etkili müdahale yapabilmek açısından büyük önem taşır.

Bu bölümde, atlarda solunum ve sindirim sistemi tıkanıklıklarının nedenleri, belirtileri, tedavi süreçleri ve ilk yardım uygulamaları üzerine yapılmış bilimsel çalışmalara yer verilerek, hayati tehlike oluşturan bu durumlara dair kapsamlı bir bakış açısı sunulacaktır.

SOLUNUM SİSTEMİ TIKANIKLIKLARI

Atların solunum yolu tıkanıklıkları, genellikle burun, boğaz, trachea (soluk borusu) ve akciğerleri kapsayan bir dizi sorundan kaynaklanır. Bu tür tıkanıklıklar, atların nefes almasını zorlaştırır ve oksijen alımını engelleyebilir. Solunum yolu tıkanıklığına neden olan durumlar arasında yabancı cisimler, enfeksiyonlar, alerjik reaksiyonlar ve çevresel faktörler bulunur.

¹ Öğr. Gör., Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, busrakirlangic@kku.edu.tr, ORCID iD: 0009-0000-0823-8468

DOI: 10.37609/akya.516.c548

KAYNAKLAR

1. Allen, D. G., Brodbelt, D. C., & Herrtage, M. E. (2014). *Equine Respiratory Diseases*. In M. A. Verstraete (Ed.), *Equine Medicine, Surgery, and Reproduction* (pp. 254-266). Elsevier.
2. Hodges, J. E., Cummings, K. R., & Kirk, E. A. (2012). Nasal and Pharyngeal Obstruction in Horses. *Veterinary Clinics of North America: Equine Practice*, 28(1), 15-24.
3. Reyner, C. (n.d.). *Upper Airway Emergencies in the Horse*. Auburn University College of Veterinary Medicine.
4. Smith, B. P. (2014). *Large Animal Internal Medicine* (5th ed.). Mosby.
5. Wilson, W. D., & Freeman, D. A. (2008). *Emergency Management of Horses with Upper Airway Obstruction*. *Veterinary Clinics of North America: Equine Practice*, 24(1), 153-168.
6. Wilson, W. D., Hughes, M. D., & Breen, T. E. (2016). *Emergency and Critical Care of the Horse*. John Wiley & Sons.
7. Haines, R. (2017). *Equine Respiratory Diseases: Diagnosis and Management*. *Veterinary Journal*, 26(4), 459-467.
8. Reyner, C. (n.d.). *Upper Airway Emergencies in the Horse*. Auburn University College of Veterinary Medicine.
9. Smith, D., Brown, G., & White, L. (2020). *Veterinary Emergencies in Equines*. Springer, New York.
10. Miller, R., & Murray, J. (2021). *Equine First Aid and Emergency Care*. Wiley-Blackwell.
11. Reynolds, M., Thompson, S., & Clark, S. (2020). *Equine Health and Disease Management*. Oxford University Press.
12. Young, D. (2018). *Equine Digestive System Obstructions: Clinical Management*. *Veterinary Clinics*, 31(3), 212-220.
13. Tobin, R. (2016). *Colic and Obstruction in Horses: Emergency Treatment*. *Horse Care Journal*, 19(2), 134-145.
14. <https://www.mvsequine.com/what-is-heaves/>
15. <https://www.breatheasy.co.uk/how-will-i-know-if-my-horse-needs-a-nebuliser-or-inhaler/>
16. Dunkel, B. (2024) Respiratory emergencies in adult horses. *Equine Veterinary Education*, 36, 607-616.
17. Pereira, J., Lima, A., & Silva, L. (2021). *Equine Emergency Medicine: Diagnosis and Management*. Wiley-Blackwell.
18. Buchanan, B., Haines, R., & Williams, M. (2021). *Equine Respiratory and Digestive Disorders: An Overview of Management and First Aid*. *Veterinary Clinics of North America*.
19. Georgieva, I., Yordanov, K., & Vassilev, D. (2020). *Equine Respiratory Disease: Diagnosis and Treatment Protocols*. Springer.
20. <https://www.equine74.com/blog/diagnosis-colic>